

A nemzetiségek és az egyház

A Magyarországon élő nemzetiségek és a hazai egyházak történelmi viszonya, jelenlegi kapcsolatai és a közös jövőképe címmel szervezett konferenciát az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala Budapesten. A konferencián előadást tartott Vecsei Miklós, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alelnöke, aki azt hangsúlyozta, hogy jelen kell lenni a nyomor színterein, fel kell állítani a diagnózist, és ezt követően lehet elkezdni a terápiát. A Magyar Kurír beszámolója.

Szalayné Sándor Erzsébet, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes köszöntőjében hangsúlyozta, hogy az egyházak nagyon jelentős szerepet játszanak a nemzetiségek identitásának megőrzésében, a sérülékeny társadalmi csoportok segítésében és a társadalom szemléletformálásában. A hit, a béke, az igazságosság, a tolerancia alapelvei vezetik az egyházakat, és ezek egyben az ombudsman munkájának alapelvei is. Elmondta, hogy a témában készült vizsgálattal és a konferenciával katalizátorszerepet akarnak vállalni a nemzetiségek identitásának megőrzésében, különösen a roma közösség esetében.

Fabiny Tamás evangélikus püspök videóüzenetet küldött a konferenciára, amelyben az Apostolok cselekedeteinek történetét hívta segítségül annak érzékeltetésére, hogy a különböző etnikumoknak megvan a maguk értékes, különleges szerepe a társadalomban. Az első keresztény közösségek növekedése nemzetiségi változással járt együtt, és ebből feszültség támadt. A Szentlélek által azonban megtalálták a megoldást, mindenkinek lehetett saját szerepe, bevezették például a görög nyelvű diakónusok szolgálatát.

Az evangélikus püspök három fontos területet emelt ki, ahol egyháza igyekszik jelen lenni, segíteni: a nemzetiségek Kárpát-medencei együttélése; a nemzetiségek hazai együttélése; az idegenek megítélése területén. A romákkal való együttélés kapcsán hangsúlyozta, hogy az evangélikus egyháznak is feladata van e téren, akkor is, ha a romák inkább a katolikus és a református egyházban vannak jelen. Nyíregyházán elindították a roma szakkollégiumot, Csenyétén és másutt a mélyszegénységben élők között szolgálnak aktívan. A migrációról szólva hangsúlyozta, hogy az idegenek megítélése hitvallási kérdés, bibliai alapokon nyugszik, az egyháznak feladata szót emelni a menekültek befogadása érdekében.

Soltész Miklós, az Emberi Erőforrások Minisztériuma egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára a magyar kormány szemszögéből beszélt a nemzetiségek és az egyházak viszonyáról. Hangsúlyozta, hogy a nemzetiségek megmaradása nagymértékben függ attól, van-e hitük, kapcsolódnak-e egyházakhoz. Az egyházak erősítik a Magyarországon élő nemzetiségek összetartozását, kultúráját; a hitéletet segítő misék, istentiszteletek, hittanórák magát a megmaradást is segítik. Kiemelte, hogy a katolikus egyház jelenléte a német, a szlovák, a horvát, a lengyel és a szlovén nemzetiség esetében nagyon fontos; a görögkatolikus egyház a ruszin és a román; az evangélikus a német és a szlovák nemzetiséget erősíti, az ortodox egyházak jelen vannak a szerb, a bolgár, a görög és a román nemzetiség életében. Felhívta a figyelmet arra, hogy az egyházak az óvodától a felsőfokú képzésig jelen vannak az oktatásban, jelenleg hatvanhat olyan egyházi intézmény létezik az országban, amely nemzetiségekkel is foglalkozik.

Soltész Miklós kiemelte, hogy a romákat különösen jól meg lehet szólítani a hit, a vallás oldaláról. Fontos, hogy a roma szakkollégiumokban tanuló fiatalok a roma közösségek felelősei lehetnek, ha az egyházakon keresztül vállalják a felelősséget közösségükért. Az egyházak karitatív tevékenysége segíti a cigányság mindennapi életét és azt a típusú segítő gondolkodást, amely szerint nemcsak halat kell adni a rászorulóknak, hanem halászni is meg kell tanítani őket. Az állam kötelessége és feladata, hogy mind a nemzetiségeket, mind az egyházi fenntartású nemzetiségi intézményeket támogassa – hangsúlyozta az államtitkár.

Beer Miklós váci megyéspüspök előadásában felelevenítette, 2003-ban, püspöki kinevezése után néhány héttel megütközött azon, hogy egy nógrádi községben a polgármester fontosnak tartotta megemlíteni: „Már három éve nem született fehér gyerek a faluban.” Ez és sok más tapasztalata megerősítette abban, hogy cigány testvéreink helyzete elsődleges figyelmet, törődést érdemel az egyházaktól és minden magyar állampolgártól. 2006-ban a cigányokkal való kapcsolat elősegítésére Gyömrőn létrehozták a Ceferino Házat.

A váci megyéspüspök ismertette a hallgatósággal a katolikus egyház cigánypasztorációjának három alapelvét. Az első, hogy hívő emberként valljuk: egyikünk sem maga választja meg, hol szülessen meg. Fontos átérezni felelősségünket, hogy meg tudjuk osztani másokkal, amit kaptunk. A második, hogy a hátrányos helyzetben élők a saját erejükből nem tudnak fölemelkedni, segíteni kell nekik ebben. A harmadik alapelv, hogy az Úristen kéri számon a hívő embertől, mit tett testvéreiről.

Olyan égető probléma a cigányság egyre nagyobb lemaradása, ami mellett nem mehetünk el közömbösen – hangsúlyozta Beer Miklós. Elmondta, hogy az egyház három területen próbál segíteni: az oktatás, a munkahelyteremtés és a szív területén – ez utóbbi azt jelenti, hogy emberségükben, önbecsülésükben is segíteni kell a rászorultakat.

A Váci Egyházmegye számos kezdeményezése közül a megyéspüspök felsorolt néhányat: közösségi házakat alakítottak ki a kapcsolatteremtés elősegítésére; családi napköziket működtetnek, amelyeket cigány emberek vezetnek; a tanodaprogram több helyen ad lehetőséget a felzárkózásra; igyekeznek munkalehetőséget találni a roma emberek számára (gyógynövény- és erdeigyümölcs-gyűjtés, közmunkaprogramba való bekapcsolódás). Megosztotta nagy álmát: az öngondoskodást szeretnék segíteni, hiszen a segély nem oldja meg a problémákat.

Papp János, a Magyarországi Baptista Egyház elnöke azokról a kezdeményezésekről beszélt, amelyek a roma embereket vonják be baptista közösségeikbe. Vezetőképzéseket, ifjúsági konferenciákat szerveznek számukra, és nagy hangsúlyt helyeznek a családi misszióra.

Vecsei Miklós, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alelnöke a szervezet negyedszázados szolgálatáról beszélt, amit a legelesettebbek között végeztek. Szerteágazó tevékenységeik, missziójuk fontos jellemzője, hogy igyekeznek a problémák legmélyéig hatolni. Vallják, hogy jelen kell lenni a nyomor színterein, fel kell állítani a diagnózist, és ezt követően lehet elkezdni a terápiát. Ehhez sok idő kell – hangsúlyozta. Hozzátette, hogy társadalmi szinten merni kell az igazi problémákról beszélni, nagyon fontos, hogy mindig a valóságból induljunk ki. Ha nem engedjük a kérdéseket a szívünk mélyéig, rossz válaszokat adunk.

Vecsei Miklós előadásában érzékletes szavakkal tárta a hallgatóság elé a nyomor képeit, melyeket kivetített fotókkal illusztrált. A veszprémi pokoli torony néven ismert társasház példáján keresztül mutatta be, hogy lassan, kitartoán, de lehet változtatni: már nem borítja szemét az épületet, a lakók előre fizetnek a fűtésért, nem halmozódnak fel hatalmas tartozásaik. A monori romatelepet említette másik példának: a felnőttek iskolába járnak, a fiúk NB II.-es csapatban fociznak, a gyerekek hegedülni tanulnak.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat alelnöke hangsúlyozta: nagyon fontos elindulni, elkezdni valamit, kicsi réseket nyitni. Kockázatos, de nem szabad elvéteni, mert nagyon nagy a baj, a huszonegyedik óra után vagyunk.

A konferencia második részében Máthé-Tóth András, a szegedi egyetem bölcsészettudományi karának tanára a közösségi identitás problémaköréről beszélt; Siluan Mănuilă, a Magyarországi Román Ortodox Egyház püspöke a román ortodox kisebbség történelméről; Bindorffer Györgyi a magyarországi svábok hitéletét mutatta be. Török Péter, a Magyar Szociológiai Társaság Vallásszociológiai Szakosztályának elnöke a felekezeti roma szakkollégiumok körében folytatott, az értékrendjüket vizsgáló kutatásról beszélt. Kállai Ernő, az MTA Kisebbségkutató Intézetének tudományos munkatársa általános társadalomtudományi megközelítésben vizsgálta az egyházak és a nemzetiségek kapcsolatának kérdését.

A konferencia délutánján kerekasztal-beszélgetés zajlott a roma közösségek célirányos lelkipozícionálásáról, amelyen részt vett Bakay Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház cigánymissziói szolgálatának vezetője; Dani Eszter, a Magyar Református Egyház missziói irodájának vezetője; Durkó Albert, a Magyar Pünkösdi Egyház országos cigánymissziójának vezetője; Dúl Géza, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia országos cigánypasztorációs referense és Hofher József, a jezsuita rend cigánypasztorációs referense.

Thullner Zsuzsanna/[Magyar Kurír](#)